

5. Zhurnal Vietnam. Oficialno sozdano Soobshchestvo ASEAN [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://vietnam.vnanet.vn/russian/официально-создано-сообщество-asean/207362.html>
6. Deutsch K. W. Political community and the North Atlantic area: International Organization in the Light of Historical Experience / Karl W. Deutsch. – Princeton: Princeton University Press, 1957. – 228 p.
7. Adler E. and Barnett M. Security Communities in Theoretical Perspective / Security Communities / Ed. by Emanuel Adler and Michael Barnett, 3–28. – Cambridge: Cambridge University Press, 1998. – 155 p.
8. Adler E. A Framework for the Study of Security Communities / Emanuel Adler // Security Communities / Ed. by Emanuel Adler and Michael Barnett. – Cambridge: Cambridge University Press, 1998. – P.29–66.
9. Wendt A. Collective Identity Formation and the International State / Alexander Wendt // American Political Science Review. – 1994. – Vol.88. – №2. – P.389.
10. Acharya A. Collective identity and conflict management in Southeast Asia / Amitav Acharya // Security Communities / Ed. by Emanuel Adler and Michael Barnett. – Cambridge: Cambridge University Press, 1998. – P.198–221.
11. ASEAN Security Community Plan of Action [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.asean.org/?static_post=asean-security-community-plan-of-action
12. Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia Indonesia [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://asean.org/treaty-amity-cooperation-southeast-asia-indonesia-24-february-1976/>
13. Treaty on the Southeast Asia Nuclear Weapon-Free Zone [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://asean.org/?static_post=treaty-on-the-southeast-asia-nuclear-weapon-free-zone
14. Declaration of ASEAN Concord II [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://asean.org/?static_post=declaration-of-asean-concord-ii-bali-concord-ii
15. Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://asean.org/?static_post=declaration-on-the-conduct-of-parties-in-the-south-china-sea-2
16. Kivimäki T. Power, Interest or Culture – Is There a Paradigm That Explains ASEAN's Political Role Best? / Timo Kivimäki // The Pacific Review. – 2008 (December). – Vol.21, No.4. – P.431–450.
17. Bogaturov, A. D. Velikie derzhavy na Tihom okeane. Istoria i teoria mezhdunarodnyh otnosheniy v Vostochnoy Azii posle Vtoroy mirovoy voyny (1945–1995) / A. D. Bogaturov. – M.: Konvert – MONF, 1997. – 353 s.
18. Yuzawa T. Japan's Security Policy and the ASEAN Regional Forum: The Search for Multilateral Security in the Asia Pacific / Takeshi Yuzawa. – New York: Routledge, 2007. – P.284.

Averianov S. V., PhD student, International Organizations and Diplomatic Service Chair, Institute of International Relations of Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine, Kyiv), avers91@mail.ru

Formation of the ASEAN security community: theoretical and practical aspects

The aim of the research presented in this article is to identify and analyze the main trends and features of the formation of the ASEAN Security Community in the context of regional integration processes in Southeast Asia. Using the historical method the author examines the evolution of regional security cooperation within ASEAN. With the help of deduction method author stresses out the main specific characteristics of the process of formation of the Security Community as one of the three fundamental pillars of the ASEAN Community. The main focus is on the theoretical coverage of problems and challenges facing the organization towards integration in the field of security in the XXI century, along with the practical aspect of its work. The article contains conceptual approaches of studying Security Communities, their basic concept and defining features. The author compares the theory and practice of the Security Community building in Southeast Asia. The author analyzes the main principles of the ASEAN security activity, their role and interconnection.

Keywords: ASEAN, security, ASEAN Community, Security Community, International Relations.

Аверьянов С. В., аспирант кафедры международных организаций и дипломатической службы, Институт международных отношений Киевского национального университета им. Тараса Шевченко (Украина, Киев), avers91@mail.ru

Формирование сообщества безопасности АСЕАН: теоретический и практический аспекты

Целью исследования, представленного в статье, является выявление и анализ основных тенденций и особенностей формирования сообщества безопасности АСЕАН в контексте региональных интеграционных процессов в Юго-Восточной Азии. Используются исторический метод, автор рассматривает

эволюцию регионального сотрудничества в сфере безопасности в рамках АСЕАН. С помощью метода дедукции автор выделяет главные специфические признаки процесса формирования Сообщества Безопасности в качестве одной из трех основных опор Сообщества АСЕАН. Основное внимание уделено теоретическому освещению проблем и вызовов, с которыми сталкивается организация на пути интеграции в сфере безопасности в XXI веке, наряду с практическим аспектом ее работы. В статье представлены концептуальные подходы к исследованию сообществ Безопасности, их основные утверждения и отличительные черты. Автор проводит сравнение между теорией и практикой формирования Сообщества Безопасности в Юго-Восточной Азии. Автором проанализированы главные принципы реализации безопасности деятельности АСЕАН, их роль и взаимосвязь между собой.

Ключевые слова: АСЕАН, безопасность, Сообщество АСЕАН, Сообщество Безопасности, международные отношения.

* * *

УДК 321.72(439)+342.82

Ладані В. О.,
здобувач кафедри політології і державного
управління, ДВНЗ «Ужгородський національний
університет» (Україна, Ужгород),
vladisavlalani@gmail.com

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ ВИБОРЧОЇ СИСТЕМИ УГОРЩИНИ В УМОВАХ ДЕМОКРАТИЧНОГО ТРАНЗИТУ

Розглядаються актуальні питання організації парламентської виборчої системи Угорщини. Мета роботи включає вивчення особливостей виборчої системи до парламенту Угорщини в контексті специфіки переходу до демократії.

Системні трансформаційні процеси в Угорщині сприяли встановленню дієвої та конкурентної виборчої системи. Виборчий плюралізм спричинив закріплення інститутів парламентаризму у політичній системі.

На основі аналізу масиву нормативно-законодавчої бази з'ясовано особливості угорської парламентської виборчої системи у період поступової демократизації (1989 р.) та закріплення демократичних принципів урядування (2011 р.). Виборча система до Державних Зборів включає складну виборчу формулу з поєднанням основ мажоритарної та пропорційної моделей. Склад парламенту формується за квотним принципом з включенням голосуванням виборців у багатомандатному та одномандатних виборчих округах.

Ключові слова: виборча система, парламентаризм, Угорщина, постсоціалізм, трансформація, демократичний транзит.

На сучасному етапі функціонування політичних систем демократичного зразка політичні партії є одними з найбільш дієвих суб'єктів політико-владних відносин. При аналізі виборчого законодавства сучасної Угорщини необхідно враховувати декілька політико-інституційних чинників, передусім ендегенного змісту. По-перше, Угорщина пройшла недавно системну трансформацію, у ході якої в країні встановилися демократичні процедури з прийняття та впровадження управлінських рішень. Відтак зміни загального інституційного дизайну країни супроводжувались змінами на мікрополітичному рівні, конкретно – еволюцією партійної системи.

По-друге, політичні партії відіграють центральну роль у сучасній політичній системі Угорщини. Враховуючи специфіку парламентської республіки в країні, саме партійні лідери є основними суб'єктами владних відносин. Політична сила, яка здобуває перемогу на виборах (партія/партійний блок) володіє законодавчо закріпленими контрольно-кадровими важелями впливу в країні.

У вітчизняній науці проблематиці постсоціалістичної трансформації Угорщини присвячено достатньо дослідницької уваги. Меншою мірою, є дослідженими питання оформлення та функціонування виборчої системи постсоціалістичної Угорщини. Так, окремі аспекти функціонування угорської парламентської

виборчої системи висвітлені у науковому доробку таких українських дослідників: Я. Бариська, Є. Гайданка, Є. Кіш, Д. Ткач, М. Товт, І. Черленяк.

Мета статті полягає у визначенні особливостей організації парламентської виборчої системи Угорщини в умовах переходу до демократії. Основними завданнями дослідження є аналіз нормативно-законодавчої бази виникнення та утвердження багатопартійності в постсоціалістичній Угорщині, компаративний розгляд законодавства про парламентські вибори (1989 р. та 2011 р.) та характеристика діючої моделі виборів до угорського парламенту Державних Зборів.

Поряд з руйнацією соціалістичної моделі врядування та розгортання трансформаційних процесів у постсоціалістичній Угорщині поступово інсталюються принципи політичного плюралізму. Безпосередньою інституційною основою нової демократії повинна була стати конкурентна політична система, що є можливим виключно в умовах демократичної виборчої системи. Структурно-функціональним складником виборчої системи є нормативно-законодавча база, яка організовує партійний простір та регулює виборчий процес у країні.

Протягом 1989 р. в Угорщині було доповнено та прийнято нормативно-законодавчі акти, які кінцево зруйнували юридичну основу однопартійності. До законодавчої бази, що оформила початкову багатопартійність в Угорщині належить:

1. Внесені зміни до Конституції Угорської Республіки 1949 р. [4] – поправки до соціалістичної Конституції визначили політичні партії суб'єктами політичних відносин та заперечили монопольний принцип політичної партії на суспільну владу (§3, ч. 1–3).

2. Закон «Про свободу зібрань і об'єднань» [5] – поряд з визначенням спектру форм громадянської активності, визначається право громадян на створення і входження до складу політичних партій.

3. Закон «Про організацію і діяльність партій» [6] – деталізуються норми організаційної структури та діяльності політичних партій. З метою поглиблення процесів багатопартійності відстоюються принципи державної підтримки впливових у політичній системі партійних організацій.

Важливим структурним елементом моделі плюралізму в країнах з розвинутим інститутом парламентаризму є конкретний тип виборчої системи. З початку системних трансформацій кінця 1980–их рр. і дотепер в Угорщині закріпились демократичні принципи організації парламентських виборів, які проходять «на основі загального та рівного виборчого права шляхом безпосереднього і таємного голосування... із забезпеченням вільного волевиявлення виборців» (Ст.2, п.1) [2]. Водночас вибори до Державних Зборів проводяться на основі змішаної виборчої системи (поєднання мажоритарного та пропорційного принципів) і характеризуються високим ступенем складності в організації.

Кінцево угорське парламентське виборче законодавство сформувалось на основі двох Законів «Про вибори в парламент», прийнятих у 1989 р. та 2011 р. Кожен з цих законодавчих актів закріпив демократичну виборчу систему з обрання депутатів Державних Зборів, хоча між ними є концептуальні розбіжності.

Таблиця

Порівняльний аналіз парламентського виборчого законодавства Угорщини		
Закон 1989 р.		Закон 2011 р.
Загальна кількість депутатів, що обираються		
386		199
Способи обрання депутатів		
Індивідуальний		Індивідуальний
1 тур	2 тур	
(50% + 1)	(відносна >)	(відносна >)
Територіальні партійні списки (методика Хагенбах–Бішофа)		Територіальні партійні списки (методика Хагенбах–Бішофа)
Республіканські партійні списки (методика Д'Хондта)		

Сучасне виборче законодавство Угорщини спирається на здобутки законодавчого акту 1989 р. [7] та регулюється Законом «Про вибори в парламент» 2011 р. [3]. Нове виборче законодавство суттєво змінило формат парламенту та спосіб обрання парламентарів.

Специфіка змішаної виборчої системи до обрання депутатів Державних Зборів:

1. За структурою парламент Угорщини Державні Збори є однопалатним і до його складу входить 199 депутатів.

2. Депутати Державних Зборів обираються за квотним принципом. Діюча змішана виборча модель поєднує елементи мажоритарної та пропорційної виборчих систем.

Способи обрання депутатів парламенту:

– індивідуальний (106 депутатів, до 2011 р. – 176 депутатів). Вибори проходять в одномандатному виборчому окрузі на мажоритарній основі. Для реєстрації у виборчому окрузі кандидату необхідно надати 750 підписів виборців на свою підтримку.

Переможцем є кандидат, який здобуває більшість голосів виборців (правило відносної мажоритарної більшості). До виборів 2014 р. могли проводитись два тури голосування: у першому діяло правило абсолютної більшості (50% + 1). У випадку не обрання депутата, проводився другий тур голосування, куди проходили всі попередні кандидати (діяло правило відносної мажоритарної більшості). З 2011 р. відміняється вимога явки виборців в індивідуальних мажоритарних округах: 1 тур голосування – 50%, 2 тур – 25%;

– територіальні партійні списки (93 депутати). Вибори проходять у багатомандатному окрузі, списки кандидатів складають партії/блоки партій. Кандидати від партій мають бути зареєстровані не менше ніж у ¼ всіх виборчих дільниць, при збереженні висунення не менше ніж у 2 виборчих округах [7].

Для політичних сил, які беруть участь у виборах встановлюється прохідний відсотковий бар'єр (2011 р.): 5% – політична партія, 10% – виборчий список 2 партій, 15% – виборчий список 3 і більше партій. У 1990 р. єдиний прохідний бар'єр складає 4%, протягом виборчих кампаній 1994–2010 рр. – 5% [3; 7].

3. Згідно законодавства 2011 р. вибори за єдиним республіканським партійним списком не проводяться. У період виборчих кампаній 1994–2010 рр. за республіканським списком обирались 58 депутатів. Методика

обрахунку полягала у пропорційному розподілі співвідношення суми отриманих голосів партії з середньою результативністю партії по країні [1, с. 72–73]. Розподіл здійснюється за методикою Д'Хондта; обраховуються тільки залишки голосів партій, що подолали відсотковий бар'єр і яких не вистачило для отримання депутатського мандату за територіальними партійними списками.

Таким чином, у ході системної трансформації в Угорщині було встановлено конкурентну виборчу систему, що сприяє поглибленню розвитку інституту парламентаризму в країні. Виборча модель обрання складу Державних Зборів засвідчує комплексність у представництві інтересів різних соціальних груп, оскільки застосовуються правила мажоритарної, пропорційної та змішаної систем. Показово, що протягом декількох десятиріч трансформації в Угорщині парламентська виборча система суттєво видозмінювалась лише два рази – у 1989 р. та 2011 р. Такий підхід свідчить про загальну стабільність демократичних процедур та парламентських інституцій у постсоціалістичній Угорщині.

Список використаних джерел

1. Моделі політичної комунікації: політичні партії та громадянське суспільство / [П'єтр Байор, Світлана Горобчишина, Михайло Товт]; за ред. Юлії Тищенко. – К.: Агентство «Україна», 2010. – 148 с.
2. Основной Закон Венгрии (25 апреля 2011 года) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nemzetikonyvtar.kormany.hu/download/3/00/50000/orosznyomda_jav%C3%ADtott.pdf.
3. 2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról [Електронний ресурс] // Nemzeti Választási Iroda. – Режим доступу: http://www.valasztas.hu/hu/ovi/23/23_1_20.html.
4. The Constitution of the Republic of Hungary (Act XX of 1949) [Електронний ресурс] // WIPO – World intellectual property organization. – Режим доступу: <http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/hu/hu047en.pdf>.
5. Törvény a gyűlekezési jogról [Електронний ресурс] // CompLex Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye. – 1989. évi III. – Режим доступу: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=98900003.TV.
6. Törvény a pártok működéséről és gazdálkodásáról [Електронний ресурс] / 1989. évi XXXIII. – Режим доступу: http://www.valasztasrendszer.hu/wp-content/uploads/torvenyek_2010_ogy_1989_XXXIII.pdf.
7. Törvény az országgyűlési képviselők választásáról szóló [Електронний ресурс] / 1989. évi XXXIV. – Режим доступу: http://www-archiv.parlament.hu/fotitkar/archiv/az_orszaggyulesi_kepviselek_valasztasarol.pdf.

References

1. Modeli politychnoi' komunikacii': politychni partii' ta gromadjans'ke suspil'stvo / [P'otr Bajor, Svitlana Gorobchishyna, Myhajlo Tovt]; za red. Julii' Tyshhenko. – K.: Agentstvo «Ukrai'na», 2010. – 148 s.
2. Osnovnoj Zakon Vengrii (25 aprelya 2011 goda) [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu http://nemzetikonyvtar.kormany.hu/download/3/00/50000/orosznyomda_jav%C3%ADtott.pdf.
3. 2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról [Elektronnyj resurs] // Nemzeti Választási Iroda. – Rezhym dostupu: http://www.valasztas.hu/hu/ovi/23/23_1_20.html.
4. The Constitution of the Republic of Hungary (Act XX of 1949) [Elektronnyj resurs] // WIPO – World intellectual property organization. – Rezhym dostupu: <http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/hu/hu047en.pdf>.
5. Törvény a gyűlekezési jogról [Elektronnyj resurs] // CompLex Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye. – 1989. évi III. – Rezhym dostupu: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=98900003.TV.
6. Törvény a pártok működéséről és gazdálkodásáról [Elektronnyj resurs] / 1989. évi XXXIII. – Rezhym dostupu: http://www.valasztasrendszer.hu/wp-content/uploads/torvenyek_2010_ogy_1989_XXXIII.pdf.
7. Törvény az országgyűlési képviselők választásáról szóló [Elektronnyj resurs] / 1989. évi XXXIV. – Rezhym dostupu: http://www-archiv.parlament.hu/fotitkar/archiv/az_orszaggyulesi_kepviselek_valasztasarol.pdf.

Ladani V. O., the adjunct of the Political Science and State Administration Department, Uzhhorod National University (Ukraine, Uzhhorod), vladislavlalani@gmail.com

Modernisation of the parliamentary electoral system in Hungary during democratic transit

The article elucidates urgent issues of the structure of parliamentary elective system in Hungary. The objective is to research the peculiarities of the parliamentary electoral system in the light of democratic transit specifics.

Systemic transformations in Hungary have led to establishment of the efficient and competitive electoral system. Electoral pluralism made parliamentarism in the political system even stronger.

On the basis of the legislative documents we have attempted to find out the peculiarities of the Hungarian parliamentary system in the period of gradual democratisation (1989) and establishing of democratic elections principles (2011). Electory system to the National Assembly is a complicated complex, incorporating majority and proportional representation models. Composition of parliament is made according to the quota principle, including voting on single member and multimember constituencies.

Keywords: electoral system, parliamentarism, Hungary, post-socialism, transformation, democratic transit.

Ladani V. A., соискатель кафедры политологии и государственного управления, ГВУЗ «Ужгородский национальный университет» (Украина, Ужгород), vladislavlalani@gmail.com

Модернизация парламентской избирательной системы Венгрии в условиях демократического транзита

Рассматриваются актуальные вопросы организации парламентской избирательной системы Венгрии. Цель работы включает изучение особенностей избирательной системы в парламент Венгрии в контексте специфики перехода к демократии.

Системные трансформационные процессы в Венгрии способствовали установлению эффективной и конкурентной избирательной системы. Избирательный плюрализм привел к закреплению институтов парламентаризма в политической системе.

На основе анализа массива нормативно-законодательной базы выяснены особенности венгерской парламентской избирательной системы в период постепенной демократизации (1989 г.) и закрепления демократических принципов управления (2011 г.). Избирательная система в Государственное Собрание включает сложную избирательную формулу с сочетанием основ мажоритарной и пропорциональной моделей. Состав парламента формируется по квотному принципу с включением голосованием избирателей в многомандатном и одномандатных избирательных округах.

Ключевые слова: избирательная система, парламентаризм, Венгрия, постсоциализм, трансформация, демократический транзит.

УДК 327.7

Mahmudova O. A.,
PhD in law, Head of the Department of National Security and Armenian Studies of the Scientific-Research Institute on Human Rights ANAS (Azerbaijan, Baku), afeliya-57@mail.ru

THE ROLE OF THE NORTH ATLANTIC TREATY ORGANIZATION IN ENSURING INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY

In the article, it is tried to justify the global role of the North Atlantic Treaty Organization (NATO) in contemporary international relations, as well as in ensuring international peace and security. The North Atlantic Treaty Organization established during the Cold War has been developed as a multifunctional institution of international cooperation in the security sphere. In the Alliance's New Strategic Concept (1991) it was mentioned that the diversity of challenges now facing the Alliance thus requires a broad approach to security and this may include a highly integrated, multinational approach to specific tasks and functions. It is acknowledged that the security of the modern world is not based on only military but also political, economic, social, and environmental factors. The facts show that in these days NATO is on the way to being transformed from a regional structure to a global player on ensuring security in the contemporary international relations.

Keywords: UN, Security Council, international security, international law, human rights, Republic of Azerbaijan, USA.

(стаття друкується мовою оригіналу)

One of the most urgent and priority matters of the 21st century – the globalized world which we are currently living in, is to ensure international peace and security. At the end of the twentieth century and the beginning of the twenty-first century,